

„My všetci vieme, čo spraviť, len nevieme, ako byť znovu zvolení po tom, čo to spravíme.“

J-C Juncker

Obsah

Vyhráš voľby, môžeš predávať CTčka
str. 1

Deravé vedrá
str. 2

Naše dobro za poplatok
str. 3

Krátke transformačné pozastavenie
str. 4

Vlakom zadarmo, autobusom za peniaze
str. 5

Mýty o rómskom mýte
str. 6

Predať, nie kúpiť
str. 6

Severská záhada
str. 7

Sťažnosť na video INESS z Rady pre reklamu
str. 8

Rómsky mýtus víťazom pre Október
str. 8

Euro Bill
str. 10

Editorial

Richard Ďurana

Koncom októbra sme publikovali štúdiu **Rómovia a sociálne dávky**, ktorú sprevádzala kampaň s názvom **Rómsky mýtus** podporovaná rovnomeným videom. Vedeli sme, že vstupujeme do citlivých vôd latentnej rasovej predpojatosti. Video si dodnes pozrelo takmer 125 tisíc užívateľov internetu a zistenia našej štúdie zaplnili stránky denníkov i audiovizuálny éter. Ako sme očakávali, reakcie na seba nenechali dlho čakať. Okrem desiatok e-mailov, poväčšine vulgárnych a nenávisťných, niekoľkých argumentačných a zopár pochvalných INESS čelil aj podnetu od *Rady pre reklamu*, ktorá bola povinná spracovať podnet od fyzickej osoby. Znenie sťažnosti i našu odpoveď nájdete v článku s názvom **Sťažnosť na video INESS z Rady pre reklamu**. Veľká časť reakcií na video vyplývala z nedorozumenia, či nechoty čítať štúdiu. Jej cieľom a cieľom videa nebolo povedať, že problém neexistuje, ale že vysoké dane, či deficit máme z iných dôvodov. Reakcie nám zároveň pomohli pochopiť, že stereotypov vo vnímaní Rómov je viac než sme si mysleli. Pripravili sme preto odpovede na najčastejšie sa opakujúce výhrady voči videu do textu **Mýty o rómskom mýte**, ktorého časť si môžete prečítať na strane 6.

V polovici novembra sa uskutočnili komunálne voľby. Svojou troškou k zlepšeniu informovanosti o hospodárení samospráv prispel aj INESS, keď ako partnerská organizácia iniciatívy **Správni kandidáti**, ktorú zastrelil Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť, pripravil pre kandidátov nástroj na prípravu bločku **Účet za služby mesta/obce**. V spolupráci s denníkom SME sme pripravili bločky pre všetky krajské mestá a potešilo nás, že bločky boli pripravené pre viac ako 20 ďalších miest a obcí. Ako som avizoval na hodnotiacej tlačovej konferencii k iniciatíve Správni kandidáti, naďalej budeme zvoleným kandidátom, ale aj ďalším záujemcom, pri zostavovaní bločkov pre ich mestá či obce podávať pomocnú ruku.

Počas uplynulého mesiaca sme boli svedkami zatiaľ najväčšieho **zemetrasenia v kruhoch vládnej strany**. Po prevalenej kauze predraženého nákupu CT prístroja v piešťanskej nemocnici svoje posty neustáli ministerka zdravotníctva a predseda parlamentu. Tému predražených nákupov v zdravotníctve sme sa venovali aj my, v tomto čísle nájdete články **Deravé vedrá** a **Vyhráš voľby, môžeš predávať CT**.

Pred viac ako 2 rokmi sme publikovali INESS Policy Note s názvom *Reálny zmysel prísnejších STK uniká*. Tému STK sme opäť oprášili v článku **Naše dobro za poplatok**, ktorý si môžete prečítať na strane 3. Konštatujeme v ňom, že kontroly STK sú do značnej miery korupčné či formálne, sú nastavené arbitrárne a sú nezanedbateľnou záťažou pre ekonomiku.

Verejnú diskusiu rozprúdili aj „vlaký zadarmo“ pre študentov a dôchodcov. Marketingový ťah za naše dane premiérovi vyšiel. Keď však chcel súkromný prepravca zaviesť autobusy „skoro zadarmo“, navyše bez dotácií z peňazí nás všetkých, narazila kosa na kameň, resp. podnikateľ na politikov. Viac sa dočítate v článku **Vlakom zadarmo, autobusom za peniaze**.

Aj v uplynulom mesiaci sme pokračovali v prednáškovej tour s Cenou štátu a Rómskym mýtom, tento raz okrem Bratislavy aj na stredných školách na severnom Slovensku, v Čadci, Kysuckom Novom Meste a Žiline, a na strednom Slovensku, v Prievidzi, Nitre a Sereďi.

Prajem vám príjemné čítanie a málo predvianočného zhonu,

Richard Ďurana

Vyhráš voľby, môžeš predávať CTčka

Juraj Karpíš

Sociálnodemokratická vláda nás bez milosti „učí platiť rozumný podiel daní“. Na politikov prepojené skupiny sa z týchto peňazí beztrestne a vo veľkom naučili kradnúť už dávno.

Nikdy ma nezaujímalo, koľko zaplatil za vybavenie servisu môj automechanik alebo za koľko nakupuje zemiaky reštaurácia, kam chodím obedovať. Pri nemocniciach ale musím riešiť, že kto a za koľko obstaral CTčko a koľko zas preplatil na chlebe. Nezaujíma ma to, je to otravné. Ale manažérske chyby a fičúrski dodávatelia okrádajú aj mňa. Či chcem,

či nechcem, podnikám v zdravotníctve.

Nie priamo samozrejme. Takto: zvolím si politika, on dosadí riaditeľa nemocnice a ten „riadi“. Keďže to celé spolu s ostatnými daňovými poplatníkmi ale platím ja, musím sa večer pri správach rozčuľovať, v ktorých nemocniciach chýbal na záchode toaletný papier a kto zas ukradol zo zdĺhanej nemocnice 600 tisíc eur jediným predraženým nákupom. V súkromnom sektore je to o dosť ľahšie. Tam ma trápi, iba pomer kvality a ceny. Ak sa mi dodávateľ nepozdáva, idem inde.

Hej, aj pri niektorých zdravotníckych výkonoch môžem ísť inde, akurát mi to nepomôže. Moja peňaženka totiž ostane. Pred účtom štátnych nemocníc neutečiem. Dlhy aj tých, čo nefungujú, musím nakoniec platiť ja. Zdravotníctvo síce je „zadarmo“, no jeho oddlžovanie už nie.

Ešte v roku 2007 prišiel SMER prvý krát s pokrokovým návrhom. Spravme krok späť. Vráťme sa k plne socialistickému modelu zdravotného poistenia so štátnym monopolom. Boli sme proti. Okrem plnej štátnej kontroly toho ako a čo sa bude nakupovať v zdravotníctve za naše odvody, sme v knihe Zdravý zisk opatrne navrhli, ako zastaviť nekonečnú sériu „už naozaj posledných“ oddlžovaní: „Neviete to robiť, sú z toho len dlhy, rozkrádajú vám to pod nosom. Predajte to a z verejných zdrojov nakupujte výkony pre ľudí od konkurujúcich si, najlepších súkromníkov za ozajstnú, trhovú cenu“ (dôraz na slovo konkurujúcich, nie nenavrhujeme predať všetko finančnej skupine, ktorej meno mnohých pri čítaní tohto článku napadne) poradili sme štátu.

Nepočúvol. Neprekvapilo. Zo štátneho sa

kradne ľahšie ako od súkromníka. Ved' keď ide o zdravie občanov, štát predsa nemôže

hľadiť na cenu! A že naozaj nehľadí. Oficiálny dôvod, prečo štát podniká v zdravotníctve, ale nie je taký prízemný. Zdravotníctvo je príliš dôležité a špeciálne na to, aby bolo ponechané trhu. Znova a znova ma prekvapuje, ako týmto rozprávkam pre dospelých, ľudia ochotne veria. Doktor hneď po cisárskom pošle sestru od čerstvo utrúpanej mamičky, ešte za tepla, pokým funguje oxytocín, vypýtať neformálnu platbu za to, že sa to podarilo. Nie všetky zle platené a strhané sestry zvládajú svoju frustráciu schovávať za masku slušného a citlivého správania sa k pacientom. Vybielenie záznamu z karty, po

tom, ako lekár spravil chybu. Záchody, ktoré vyzerajú ako logistické centrum známych a neznámych infekčných ochorení. 31 stupňov o deviatej večer na urgentnom príjme štátnej krajskej nemocnice bez klimatizácie. Tak si predstavujem zdravotnícke peklo, ktoré by nastalo okamžite po tom, ako by sa nemocnice predali súkromným, len na zisk hľadiacim supom. Hm...moment, v súkromnom hypermarkete, kam som z toho urgentného príjmu išiel kúpiť mlieko, ale klimatizáciu mali. Toho z tepla skolabovaného alkoholika, mohli radšej sanitkou doviezť tam. Ide o tak dôležité odvetvie, že do dozornej rady nemocnice štát posadí rapera s dôležitou mamou, čo ešte cíti potrebu pochváliť sa na internete rýchlou jazdou v aute. Tu to dopíše...

Keď vyhráš voľby, môžeš všetko, povedal vedúci demokratického parlamentu, ktorého bývalá firma vysáva zo zdravotníctva desiatky miliónov eur. Treba im to predať spod zadku. Nech aj v zdravotníctve konečne prestanú byť voľby kľúčovou udalosťou. Na to je to príliš dôležité odvetvie.

týždeň, 8.11.2014

Deravé vedrá

Martin Vlachynský

Ak má vedro deravé dno, liať viac vody nepomôže. V týchto dňoch sa to krásne demonštrovalo v zdravotníctve.

Vedenie piešťanskej nemocnice pôvodne CTčko vysúťažilo za 1 milión eur, tender zrušilo a o dva roky vysúťažilo CTčko za 1,6 milióna eur. Ten istý model pritom kúpila v máji tohto roku nemocnica v Havlíčkovom Brode za 532 000 eur.

Dodávateľ argumentuje, že cena je vyššia, lebo splátky sú rozložené do 4 rokov. Predpokladajme, že áno. V tom prípade by to bolo za ľudový úrok 65 % ročne. To s kým bankujú? No so štátom...

Pre ilustráciu, ušetrený milión eur by piešťanskej nemocnici mohol zmazať minuloročnú stratu 800 000 eur a ešte by ostalo aj na toaleták. Prípadne by nemocnica mohla zaplatiť 483 000 eur dlh na sociálnom poistení. Celkovo tento prípad vzbudzuje nepríjemnú otázku - koľko treba úsporných opatrení v liekoch (súčasná vláda nás dlhodobo upozorňuje, ako sa šetrí na liekoch a zvyšuje efektívnosť), aby sa vyrovnala strata z predražených obstarávaní? V tomto kontexte vyznieva plán Ministerstva financií o dosahovaní čo najvyššej efektívnosti v zdravotníctve, zverejnený v Národnom rozpočtovom pláne, minimálne nedôveryhodne.

Tento prípad nie je nijak výnimočný, len zahral na citlivú strunu diváka, keďže sa jedná o zdravie. Podobné plytvanie nájdeme rezort za rezortom. Náš projekt Plytvanie štátu medzi rokmi 2007-2013 zaznamenal už stovky prípadov plytvania a neefektívnosti v hodno-

ŠETRIŤ SA UŽ NEDÁ!

Cena CTčka Philips Ingenuity Core 128 <u>v Čechách</u> :	532 000 eur
Cena CTčka Philips Ingenuity Core 128 <u>na Slovensku</u> :	1 600 000 eur

Keď ide o zdravie občanov, náš štát nehľadí na cenu!

,-

cena štátu

cenastatu.sk
iness.sk

te 3,2 miliardy eur. A to je len špička ľadovca, ktorú odhalili médiá.

INESS dlhodobo tvrdí dve veci. Za prvé, vláda by nemala zvyšovať dane a odvody, pokiaľ si nespraví poriadok vo svojich výdavkoch a vo výdavkoch priamo či nepriamo podriadených inštitúcií. Za druhé, viac peňazí automaticky neznamená lepšie služby, či už v zdravotníctve, školstve, vede alebo obrane. Odvolávky

na pomerové ukazovatele o tom, koľko ktorý štát dá percent HDP na školstvo či zdravotníctvo, nám veľa nepovedia. Pretože z deravého vedra aj tak všetka voda vytečie a ešte si aj zamočíte nohy.

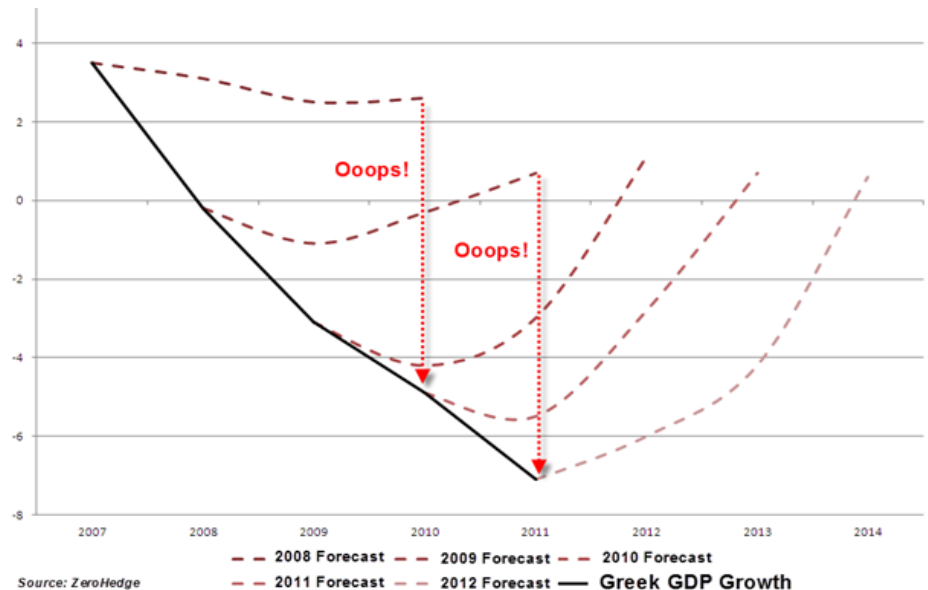
iness.sk, 4.11.2014

Porovnanie

Rast gréckeho HDP

Dlhová kríza nachytala nejdneho ekonóma s nohavicami dole. Rozsah krízy podcenili aj ekonómovia Trojky (MMF, ECB, Komisia), ktorí prejavili značný optimizmus ohľadom vývoja gréckeho HDP.

No obrázku sú prerušovanými čiarami predpovede z rokov 2008 - 2012 a plnou čiarou reálny vývoj. Ako je vidieť, každým rokom mala kríza už-už skončiť. A ona stále nie.

Naše dobro za poplatok

Martin Vlachynský

Vynútené a nákladné technické kontroly áut sú slabou náplastou na zdeformovaný systém spravodlivosti.

Štát a jeho orgány chcú pre nás len dobre, to je dúfam každému jasné. Za každé dobro si vypýta menší či väčší manipulačný poplatok. Alebo ho aspoň vypýta pre niekoho druhého. Vezmime si také STK.

Istý občan sa v článku „Pre pokazené sťahovanie okna neprešiel cez STK“ pošťazoval novinám. Keďže mu nefungovalo sťahovanie okna spolujazdca, do mesiaca sa musí s autom dostaviť na opakovanú kontrolu.

Vysvetlenie (z článku nie je jasné či novinárovo alebo technikovo): „Sťahovanie okna však pomáhajú vetrať kabínu vozidla. Ich nefunkčnosť môže znamenať napríklad zhoršenú kvalitu vzduchu a za istých okolností aj ohrozenie vodiča či spolujazdcov.“

Nabáda sa ešte možnosť úniku z havarovaného vozidla, no v drvivej väčšine nehôd príde k výpadku elektrického systému a ani funkčné okná nepôjdu stiahnuť.

Nezodpovedný občan

Zabudnime teraz na korupciu, hoci každý vie, že so správnym papierikom „zabudnutým“ v techničáku vám prejde aj auto s kosami na kolesách ako na bojovom voze Peržanov. Zabudnime aj na subjektívnosť niektorých chýb (je náprava skutočne prehrdzavená, alebo je to len neškodná povrchová korózia?), cez ktoré si technik vie vypýtať opakovanú návštevu svojej stanice (po novom musíte ísť na opakovanú kontrolu na tú istú kontrolnú stanicu).

Pozrime sa na spomínaný prípad okna. Tam sa zdá byť kontrola jasná, buď to funguje, alebo nie. Ale čo ak nefunguje klimatizácia? Smrdí ventilácia? Prečo nestačí vetrať u vodiča? Čo ak má auto ešte „švihadlá“, na ktoré vodič u spolujazdca nedočiahne? Čo trojverové autá, ktoré nemajú otvárateľné zadné okná – vyradíme ich z prevádzky?

Samozrejme, automobil môže mať kopec závažných technických chýb. Ale nie je ani zďaleka možné ich všetky „vychytat“ či už technicky alebo časovo (čo ak sa chyba vyskytne rok po poslednej a rok pred nasledujúcou STK?). Občan je automaticky braný ako nezodpovedný a starostlivosť o jeho vlastný automobil nemôže byť ponechaná na jeho pleciach. Filozofi si môžu spraviť krátku prestávku a zamyslieť sa, ako „nezodpovední“ občania môžu zvoliť vládu, ktorá bude zodpovedná, my ostatní pokračujeme.

Limuzína nie, Škoda 105 áno

Podľa štatistík, ktorým sme sa venovali v star-

šej štúdii s názvom Reálny zmysel prísnejších STK uniká, je podiel nehôd zavinených technickým stavom vozidla extrémne malý – pár desiatok nehôd z niekoľko desiatok tisíc, bez mŕtvych a „technickou príčinou“ je primárne prasknutie pneumatiky. Kontroly STK sú do značnej miery korupčné či formálne (päťročná limuzína nabitá bezpečnostnými

systémami neprejde, pretože jej hodinu pred kontrolou praskla ľazko dostupná žiarovka, zatiaľ čo Škoda 105 L áno, pretože „svetla svítia, stierače stierajú“ a technik je šóferov synovec) a arbitrárne nastavené (prečo práve každé dva roky? Prečo prvé štyri roky nie?).

Nehovoriac o tom, že nezanedbateľne zaťažujú ekonomiku. Znamenajú stovky tisíc návštev ročne, stovky tisíc stratných hodín vodičov, ale aj kvalifikovaných technických pracovníkov.

Vynútená STK je slabou záplatou na podivný systém spravodlivosti, keď si vodič za usmrtenie dvoch detí odsedí dva roky v lepšom internáte a vymáhanie akejkoľvek škody je ultramaratónom s nejasným výsledkom. Systém spravodlivosti, v ktorom by vinník musel nemilosrdne uhradiť škody, v kombinácii s poisťným systémom, kde by poisťovne nemilosrdne trestali zlý technický stav vozidla vyšším poisťným (a overili by si ho u svojho zmluvného technika), by bol efektívnejší. Ale kto by potom účtoval poplatok za naše dobro?

Sme, 18.11.2014

Krátke transformačné pozastavenie

Radovan Ďurana

Víkend bol plný diskusií, výstav, protestov, množstvo popísaného papiera, ktorému, zdá sa, dominovala otázka: vydarila sa nám tá revolúcia? Nasledujúci text skôr kladie otázky, ako na ne odpovedá. Veď čože je to 25 rokov?

Zlyhanie intelektuálov (že prečo tá revolúcia nevyšla) priznáva Šimečka. Určite sa dá súhlasiť s tým, že v 1989 nebolo intelektuálov, ktorí by vedeli vládnuť. Kde by sa vzali. Ale v ktorej krajine to intelektuáli vedia? Nestáli intelektuáli za mnohými neúspešnými krvavými revolúciami? Aj intelektuáli sa prirodzene mylia. Podľa Šimečku sa fatálne zmýlili napríklad v tom, že uverili ekonómom.

Dnes musím priznať, že som intelektuálne zlyhal, lebo som uveril ekonómom a vzdal som sa vlastnej viery v to, že spravodlivosť, teda dobré zákony, vláda práva a trvanie na mravných hodnotách sú nadradené všetkému vrátane ekonomiky.

A na inom mieste:

Dnes po finančnej kríze, zlyhaní bánk, hysterii trhov a neúspešných pokusoch zadĺženej Európy vyhrabať sa z dlhov drastickým šetrením vieme, že ekonómia patrí medzi humanitné disciplíny rovnako ako sociológia, psychológia alebo literárna veda. Že žiadny homo economicus, ktorý by sa správal racionálne podľa matematických modelov, neexistuje.

Že matematika v ekonomike nemá nič spoločné s matematikou vo fyzike, kde opisuje povahu sveta. Matematika v ekonomike opisuje len nádeje samotných ekonómov, že svet je taký, akým by ho chceli mať.

Pre mňa je to zvláštny pohľad. Asi je to tým, že neviem, ako myslí intelektuál (myslel v '89). Ale myslí si Šimečka, že ekonómia nie sú intelektuáli? Ja sa za ekonóma považujem len z pragmatických dôvodov, priveľmi sa ma to nedotýka. Ale čo taký Sedláček, Krugman, nebudaj Ódor? Hoci je správne zaradiť ekonómiu medzi humanitné smery, obmedzenie ekonómie na matematiku skôr poukazuje na to, že Šimečka do ekonómie ešte stále dostatočne neprenikol. Ekonómia a jej principiálne zákony existujú aj bez modelu Homo economicus.

Myslím si však, že ostatní intelektuáli ekonómov napriek zlyhaniam paradoxne milujú. Ekonómia dáva rady, ako zvyšovať bohatstvo spoločnosti, čo znamená viac zdrojov (verejných, či súkromných) aj pre „intelektuálnu“, trhovo často nepredajnú činnosť.

I napriek tomu, že intelektuáli redukujú ekonómiu na matematiku, ktorej nerozumejú a nesúhlasia s jej modelmi, nebráni im to vyjadrovať sa k ekonomickým témam. Spo-

meňte si, koľko „monetárnych intelektuálov“ sa vyjadrovalo k otázke prijatia eura, či zotrvania Grécka v menovej únii.

Aj Šimečka je hneď hotový - ekonómia zlyhala - lebo zlyhali banky, finančné trhy reagovali hystericky, či drastické škrtanie (kde vlastne?) navrhované ekonómami neprinieslo ovocie. Zabúda na to, že tu je ekonómia vždy až na druhom mieste. Je to predovšetkým problém politicko-mocenský, na ktorý majú aj vo vyspelejšej Európe vplyv aj tamojší intelektuáli (chceme viac prerozdelenia, pozitívnej diskriminácie, ľudských práv, bývanie pre všetkých atď.).

S takýmto pohľadom na ekonómiu človek nevyhnutne kriticky hodnotí nielen súčasný stav, ale aj proces transformácie a privatizácie v 90-tych rokoch. Najprv mali byť prijaté poriadne zákony, až potom sa malo transformovať. Nulté číslo Projektu N obsahuje tento pohľad mnohokrát. Trochu ma v tejto súvislosti zarazilo, že v ňom chýba názor ekonóma.

Je totižto prínosné konfrontovať intelektuálov - ekonómov s ostatnými intelektuálmi. Rozhovory s kľúčovými ekonómami porevolučnej doby priniesli české Hospodárske noviny 15.11.2014. Nie sú celé dostupné, preto ich prikladám na obrázkoch.

Dušan Tříška, ktorý mal na starosti realizáciu kupónovej privatizácie, sa na otázku (najprv zákony, až potom privatizácia), pozerá úplne inak ako väčšina intelektuálov:

HN: Takže se hlásíte k odpovědnosti...

Ano a šel bych do toho znovu. Protože snížení hospodářské kriminality není důsledkem institucí, ale stabilizace a konsolidace trhu. Ve chvíli, kdy zůstanou ti, kteří přežili tvoření tržních struktur a kteří si v zásadě důvěřují. Protože to je základem trhu, ne soud. Jít k soudu, abych něco vysoudil, to je to poslední, co by mě napadlo. Pro mě je poučný vývoj v NDR, kde přes noc nainstalovali všechno se vším všudy. Stálo to hodně peněz, tisíce úředníků přišly ze Západu a sociální důsledky jsou řádově horší než tady.

Tam kde sa neobchoduje, tam nemá obchodný zákonník význam. Právo je nástrojom, pomocou pre tých, ktorí obchodujú. Čo by sa stalo z Ugandy, keby dostala nemecké obchodné právo, súdy, či ústavu? Petr Pithart to povedal výstižne: „Pokud právo psané nekomunikuje s právem v hlavách, je bezmocné“. Z môjho pohľadu by najmä príklad neúspechu NDR (vysoká nezamestnanosť, odliv mladých, permanentné zaostávanie...) mal mnohým intelektuálom spôsobovať vrásky. To však neznamená, že vtedy pôsobiaci ekonómia proces kupónky schvaľujú. Ďalší otec privatizácie, Tomáš Ježek, odpovedá na

nepríjemnú otázku, či možnosť tunelovania kupónových fondov bol úmysel, alebo nie:

HN: Takže to podle vás bylo schválené? Že nefungoval trh a že se podvádělo?

Já si to čím dál víc myslím. Protože Václav Klaus ten dozor nechtěl. Nejvíce zkažený byl zákon o investičních společnostech a fondech. Až do května 1992 se jelo podle provizorního předpisu, jehož autorem byl Ivan Mikloš (slovenský ekonom a posléze politik), a ten byl v pořádku. A když jej potom Tříškové, Klausové, Rudlovčákové (Dušan Tříška, Václav Klaus, Vladimír Rudlovčák) přinesli do Federálního shromáždění, tak z toho zákona vypadl klíčový paragraf, který spočíval v tom, že majetek správce musí být oddělený od majetku DIK (držitelů investičních kuponů, tedy budoucích potenciálních akcionářů).

Kto je autorom tejto zmeny, a kto za ňou stojí v pozadí? (kto má na túto tému dobré čítanie, prosím poslať). Bol to čisto korupčný úmysel, alebo snaha dostať kapitál k šikovným ľuďom rýchlejšie? Snáď sa to raz dozvieme.

Za zmienku ešte stojí názor Vladimíra Dlouhého (federálny minister hospodárstva ČSFR) na tému drahého oddĺženia bánk, ktorému predchádzal tzv. bankový socializmus (poskytovanie úverov krachujúcim podnikom na základe „dobrých vzťahov“):

gumentuje. Dalo by se to tedy neortodoxně interpretovat tak, že se podle něj bankovní socialismus nakonec Česku vyplatil? „Tohle jsem neřekl. Banky se měly chovat tvrději, pak by to bylo skoro optimální. Tvrdím jen, že náklady na sanaci bank před privatizací svým způsobem představují cenu za likvidaci komunismu, či lépe řečeno komunistické ekonomiky.“

Revolúciou komunistický režim neskončil, náklady neúspešného pokusu o centrálnu plánovanie znášame dodnes. Pred samotnou transformáciou mnohí zahraniční ekonómia varovali pred obrovskými nákladmi. Tříška vraví, že ak by mu pred transformáciou niekto vravel, že náklady budú desaťnásobné, oproti reálnemu stavu, tak by do toho stále išiel, za predpokladu, že by sa s tým vyhol potokom krvi.

Myslím, že naše starosti teraz (predražené CT, licencie stratových s.r.o.čiek a podobne), sú rádo vo menej významné, ako výzvy, ktorým čelili porevoluční ekonómia a politici. Mne sa po 25 rokoch zdá, že to dopadlo dobre, aj keď je to hodnotenie možno predčasné. Výstižné zhrnutie porevolučného vývoja som paradoxne našiel u neekonóma Radovana Ondrejčka:

„Nežijeme v raji. Ak si niekto pri štrnganí kľúčmi myslel, že v ňom žiť bude, a o 25 rokov neskôr zistil, že v ňom nežije a navyše už má aj problémy s erekciou, čo za komunistov rozhodne nemal, tak to je oveľa viac chyba jeho naivity než reálneho stavu Slovenska v roku 2014“. Lenže súčasnú usporiadanie má i napriek chýbajúcim švajčiarskym dôchodkom iné principiálne výhody. O prínosoch konkurencie, možnosti presadiť sa, a osobnej zodpovednosti sa dnes bohužiaľ debatuje málo.

iness.sk, 21.11.2014

Výdavky štátu

Audiovizuálny fond je verejnoprávnou inštitúciou, ktorá vznikla v roku 2009. Poskytuje dotácie, štipendiá a pôžičky za účelom podpory tvorby produkcie audiovizuálnych diel na Slovensku. Fond mal podľa výročnej správy za rok 2013 riaditeľa a šiestich zamestnancov.

Príjmy fondu tvorí dotácia štátneho rozpočtu a povinné príspevky neštátnych subjektov, ktoré vo svojom podnikaní používajú audiovizuálne diela – verejnoprávna televízia (5 % z príjmov za reklamu a telenácup), súkromné televízie (2 % z príjmov za reklamu a telenácup), prevádzkovatelia kín (0,03 eur za predanú vstupenku), poplatky platia aj dis-

tribútori audiovizuálnych diel. V súvislosti s týmto nastavením znížila Slovenská televízia objem vysielanej reklamy, keďže výpadok príjmov, ktoré mali byť použité na podporu audiovizuálnej produkcie, vykompenzovali

príspevky súkromných televízií do Audiovizuálneho fondu. Príspevky neštátnych subjektov majú v roku 2014 dosiahnuť 2,5 mil. eur, pričom fond dostal aj dotáciu zo štátneho rozpočtu vo výške 4 mil. eur.

Výdavky fondu dosahujú v roku 2014 6,8 mil. eur, z čoho 5,7 mil. eur tvorili bežné transfery (tj. podporná činnosť vo forme dotácií či štipendií). Kapitálové výdavky vo výške 0,4 mil. eur sú používané najmä na financovanie digitalizácie kín. Fond pravidelne čelí kritike, že na udeľovanie dotácií majú vplyv viac personálne prepojenia žiadateľov a členov posudkových komisií, ako kvalita a cena prezentovaného projektu.

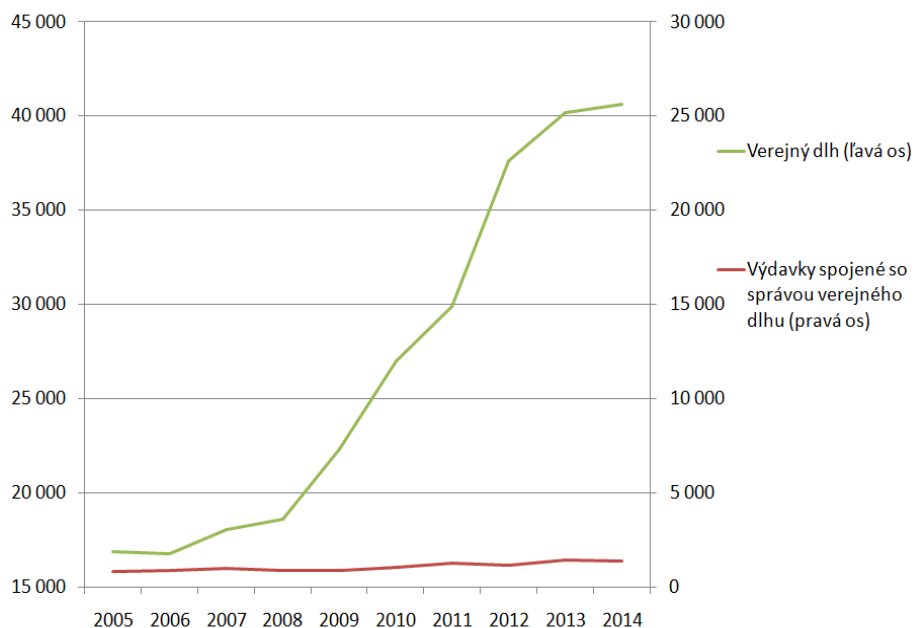
Cena štátu

Výdavky spojené s financovaním verejného dlhu majú v tomto roku dosiahnuť 1 372 mil. eur. Výdavok tvorí najmä splácanie úrokov, ktoré štát vypláca veriteľom vlastniacim slovenské dlhopisy.

Medziročne síce náklady obsluhy verejného dlhu poklesnú o 26 mil. eur, pokles však vyplýva najmä z politiky nízkych úrokov zo strany ECB, na ktorý Slovensko nemá priamy vplyv. Slovensko v novembri predalo desaťročné dlhopisy pri úrokovej sadzbe 1,1 %, čo je na krajinu s 20 ročnou históriou a veľkou závislosťou daňových príjmov od zahraničného dopytu neprimerane nízko. I napriek nízkym sadzbám vynakladá na obsluhu dlhu štát stále viac, ako napríklad na rodinnú podporu (všetky rodinné príspevky a štátom platené poisťné za osoby starajúce sa o dieťa).

Od roku 2005 sa obsluha dlhu predražila o 74 %, čo súvisí aj celkovým nárastom verejného dlhu, ktorý sa od roku 2008 viac ako zdvojnásobil. V tomto roku presiahol sumu 40 miliárd eur a atakuje tak hranicu 8 000 eur na každého občana SR. Ak by priemerná úroková sadzba dlhového portfólia vzrástla o 1,5 % a priblížila by sa tak k dlhodobému priemeru, obsluha verejného dlhu by narástla o vyše 600 mil. eur aj pri nenavýšovaní ďalšej

Verejný dlh a výdavky spojené so správou verejného dlhu (mil. eur)

úrovne celkového dlhu (nárast nákladov na obsluhu by bol postupný a plne by sa prejavil v priebehu 3 - 4 rokov).

www.cenastatu.sk

Vlakom zadarmo, autobusom za peniaze

Martin Vlachynský

Náhoda tak chcela, aby sa v rovnakom čase zrazili dve dopĺňajúce sa absurdné situácie zo slovenskej verejnej dopravy.

V pondelok nabiehajú vlaky „zadarmo“. O škodlivosti tohto opatrenia sa toho popísalo dosť, INESS sa mu venoval napríklad v článku Drahé vlaky zadarmo.

Tou druhou udalosťou je až smiešna úpornosť, akou sa niektoré samosprávne kraje bránia vstupu nových autobusových dopravcov na slovenský trh. Konkrétne sa jedná o

žlté autobusy Student Agency. Tie sme u nás dosiaľ poznali len z medzištátnej prepravy, no firma chce expandovať aj na vnútroštátny trh. Konkrétne by s a malo jednať o linky z Bratislavy do Nitry a do Banskej Bystrice. Uvádzacie ceny sú dve eurá do Nitry, päť do Bystrice. Skvelé, nie?

Nie. Mesto Nitra totiž na VÚC zablokovalo vydanie licencie. Prečo? Vraj tieto linky sú už dostatočne pokryté. Rozumej – konkurencii sa to nehodí. Vedia totiž, že vysoko efektívny

dopravca so spokojnými zákazníkmi by bol pre nich veľmi tvrdý oriešok.

Normálneho človeka v prvom rade napadne, načo potrebuje autobusový dopravca nejakú špeciálnu licenciu, pokiaľ jazdí sa svoje a nie za dotácie? A nielen to, on potrebuje licenciu od všetkých VÚC cez ktoré len prechádza, hoci v nich nestojí. Aký to má zmysel? Samozrejme že nijaký, okrem toho, že úradníci musia ospravedlniť svoju z daní živú existenciu. A keďže sa nám blíži ten 17.

november, povedzme to naplno – akákoľvek právomoc rozhodovať o bytí a nebytí podnikateľa vydávaním licencií má v sebe prísľub potenciálneho bakšišu.

Vo viacerých komentároch pod článkami sa objavilo obvinenie z „dumpingu.“ Vraj dopravca nízkymi cenami zlikviduje konkurenciu a potom cenu nasadí vyššie.

To je nezmysel. Za prvé, eliminovanie autobusovej konkurencie neeliminuje iné módy prepravy (vlak, autá, zdieľané autá) či alternatívne správanie (obmedzenie cestova-

nia). O tom svedčia priaznivé ceny lístkov aj na tých trasách v Českej republike, kde žlté

autobusy už získali dominanciu. Za druhé, samotná existencia Student Agency (či firmám ako Megabus, MeinFernbus, PolskiBus, alebo hoci aj Martinská strela...) je skvelým dôkazom toho, že inovatívny a efektívny nováčik si dokáže poradiť aj so zavedenými monopolmi a oligopolmi.

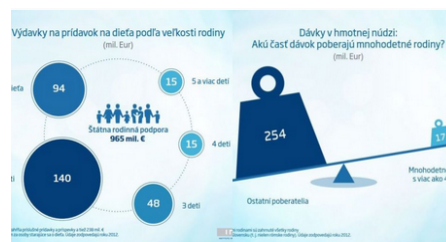
Spomeňte si na túto situáciu, keď budete niekoho počúvať, ako sa sťažuje na „kapitalizmus“.

iness.sk, 14.11.2014

Mýty o rómskom mýte

Zverejnenie videa a štúdie vyvolalo desiatky reakcií. Veľká časť z nich vyplývala z nedorozumenia, či neochoty čítať štúdiu. Jej cieľom a cieľom videa nebolo povedať, že problém neexistuje, ale že vysoké dane, či deficit máme z iných dôvodov. Mnohé z reakcií nám pomohli pochopiť, že stereotypov vo vnímaní Rómov je viac.

Zhrnuli sme preto naše odpovede na najčastejšie výhrady do textu: **Mýty o rómskom mýte**. Text je súčasťou elektronickej verzie štúdie, samostatne ho [nájdete tu](#).

Predať, nie kúpiť

Martin Vlachynský

Tri dôvody, prečo energetický sektor v rukách politikov je nebezpečím pre ekonomiku.

Energetický sektor v ktorejkoľvek krajine má prirodzený potenciál na vytváranie hospodárskych problémov. Preto, lebo:

1. Je silne regulovaný a vláda (či jej chápadlá v podobe rôznych regulačných inštitúcií) majú výrazný dosah na jeho fungovanie. Niekedy si to poistí ešte aj majetkovou účasťou. S trochou prehánania, firma v energobiznise v podstate ani nemôže zmeniť vôňu mydla na vlastných toaletách z broskyňovej na pomarančovou, pokiaľ to nemá odobrené štátom.

2. Nákup jeho produkcie je významnou položkou pre všetkých voličov. Nielen finančne, ale aj psychologicky. Volič si skôr všimne, že platí mesačne o 3 eurá viac na elektrine, ako že jeho zamestnávateľovi kvôli zvýšeniu odvodov narástla cena jeho práce o 50 eur. Ovplyvňovanie cenovej politiky energofirmami

je silným politickým nástrojom.

3. Sú to giganty s mnohomiliardovými obrátmi. Dokážu znášať rany ako Rocky v súboji s Apollom Creedom. Alebo skôr naopak, keďže energofirmy nepatria medzi obľúbencov voličstva (toľko miliárd tie firmy zarábajú a

mne idú zvýšiť poplatok?!). Cez ich miliardové bilancie sa dajú sanovať chyby vlády, sociálna politika, či len tak kupovať hlasy.

Majstrovsky to predvážda Orbán v Maďarsku, no o učiteľov určite nemal núdzu. Ale nič nevydrží večne a aj ten Apollo nakoniec dostal od Rockyho nakladačku. Aby to neboli len také analytické reči do vetra - napríklad v španielskom elektroenergetickom sektore sa po rokoch jeho vysávania cez umelo nízke ceny vytvorila diera 25 miliárd eur (pätina disponibilných ročných príjmov centrálnej vlády), ktorá ako na potvoru začala páliť práve vtedy, keď sa Španielsko zmiatlo v najväčších problémoch.

Pre tieto tri dôvody vyvoláva prípadné získanie kontroly štátu na Slovenskými elektrárnami porovnateľne veľa ekonomického strachu ako zvýšenie tej či onej dane. Naťahujúca sa dostavba Mochoviec je pekným príkladom, že hra na investora je nebezpečná – najmä ak sa do nej s cudzími peniazmi pustia politici.

Dostavba Mochoviec sa už dávnejšie zmenila na niečo podobné skôr stavbe pyramíd ako racionálnemu investorskému zámeru. Reč nie je ani tak o predĺžovaní a predražovaní výstavby. To je pri stavbe jadrových elektrární takmer istá vec. Projekty sa menia za behu (a Fukušima tomu ešte pridala) a investori nešetria optimizmom – kvôli politikom, aj vlastným akcionárom. Aj v príklade Finsku, kde „všetko funguje lepšie“ náklady na elektrárňu Olkiluoto 3 narástli z pôvodných 3 miliárd už takmer na 9 miliárd eur a doba na uvedenie do prevádzky sa predĺžila z 5 rokov na 13, ktoré ešte musia byť konečné.

Práve oneskorujúca sa dostavba je jednou z pák, ktoré vláda používa na zdôvodnenie

d'akujeme sme.sk

Radi by sme vám dali do pozornosti jednoduchú možnosť ako môžete **podporiť aktivity INESS**, medzi ktoré patrí napríklad aj projekt **Plytvanie štátom** či vydávanie mesačníka **Market Finesse**.

Môžete tak urobiť zo svojho domova či kancelárie jednoducho cez darovací portál dakujeme.sme.sk. Postup je veľmi jednoduchý a časovo nenáročný.

Priamy link je uvedený nižšie. Za vašu podporu, bez ktorej by naše aktivity nebolo možné realizovať, vám vopred ďakujeme!

<http://dakujeme.sme.sk/organizacia/33/iness-institut-ekonomickych-a-spolocenskych-analiz>

svojho zámeru navýšiť svoj podiel v elektrárňach. Pritom práve to je silný dôvod, prečo daňovníkov do Mochoviec ešte viac neťahovať. Pri SPP vláda slávnostne 100% ovládla jeho stratovú časť (domácnosti). Pri

Mochovciach to asi možné nebude, ťažko si predstaviť dostavbu bez súkromného investora. Gigantická investícia nesie gigantické riziko. A tých už majú slovenskí daňovníci na svojich pleciach dosť (len na záchranné

opatrenia v eurozóne slovenskí daňovníci poskytlí garancie viac ako štyri miliardy eur). Dúfajme, že vláda nezvýši tento náklad.

eTrend.sk, 28.11.2014

Plytvanie

Ministerstvo pôdohospodárstva si objednalo reklamné šoty s propagáciou konzumácie rýb v súkromnom rádiu za 180-tisíc eur. 60-sekundový šot bude rádio vysielať dva mesiace, pričom cena každého závisí od atraktívnosti vysielačieho času. V najatraktívnejšom čase tak ministerstvo zaplatí Rádiu Best FM 400 eur za minútu. Pre porovnanie, v Rádiu FM stojí najdrahší minútový šot 270 eur, a v Rádiu Devín 72 eur. Obe majú podľa oficiálnych meraní MML-TGI v Bratislavskom kraji vyššiu počúvanosť ako Best FM, ktoré malo zväčšiť práve na základe počúvanosti v tomto kraji. Reklamu si za približne 90-tisíc eur ministerstvo objednalo aj u ďalších dvoch súkromných rádii.

Predmetom kritiky kampane pritom nie len primeranosť ceny, ale najmä jej zmysel. Cieľom je totiž zmeniť spotrebiteľské správanie v prospech väčšieho nákupu rýb. Podľa ministerstva pôdohospodárstva dosahovala priemerná konzumácia rýb na Slovensku v roku 2011 4,7 kg ročne, v roku 2013 5,0 kg ročne. Otázkou je, prečo by mal štát meniť spotrebiteľské preferencie, resp. či takto vy-

naložené prostriedky nie sú ukázkovým plytvaním peňazí daňových poplatníkov.

Ministerstvo pritom kampaň na podporu konzumácie sladkovodných rýb realizovalo už aj v minulosti. V roku 2012 si objednalo od televízie TA3 nakrútenie a odvysielanie 10 polhodinových dokumentárnych filmov, 12 dvadsaťminútových relácií a ďalšie televízne formáty v súvislosti s konzumáciou rýb za 684-tisíc eur. TA3 má na mediálnom trhu pritom len 1,7 % podiel. Efektívnosť kampane je preto otázna, podľa ministerstva pôdohospodárstva bola spotreba rýb na obyvateľa v roku 2010 vyššia ako v roku 2013.

Severská záhada

Nasledujúci text popisuje škandinávске skúsenosti s odstraňovaním hlavne platových a zamestnaneckých rozdielov medzi mužmi a ženami. Na konkrétnom príklade ukazuje, že „medzi poskytovaním rovnosti príležitostí a zabezpečovaním rovnosti výsledkov nie je jednoduché spojenie“. Čitateľa by sme chceli upozorniť na jednu zaujímavosť. Nezávislý ekonomický týždenník v závere vyjadruje názor a poskytuje návrhy, čo by sa malo urobiť, aby bola rovnosť vyššia. Napríklad, že zamestnávateľia by nemali brať ohľad na to, či niekoho kariéra postupuje plynule, alebo obsahuje dlhšie prestávky. Na rozdiel od požiadavky flexibilnejšieho času pre mužov, aby mohli voziť deti zo školy, to už je návrh, ktorý zasahuje do podnikateľskej stratégie. Kvalita náboru pracovníkov je jedným zo zdrojov úspechu/neúspechu každej firmy. Zasahovanie do tohto procesu môže viesť k zhoršeniu výkonnosti firiem. A to by si neprial ani tento ekonomický týždenník. (Radovan Ďurana)

V pracovnom prostredí najpriateľskejšom pre ženy dominujú na riaditeľských pozíciách stále muži

Severské krajiny urobili toho viac ako ktorékoľvek iné krajiny, aby zabezpečili ženám rovnaké príležitosti. Materská dovolenka je štedrá. Štátny príspevok pre starostlivosť o dieťa je prvotriedny. Absolventky vysokých škôl prevažujú oproti absolventom v pomere 6:4. Polovica fínskeho ministerského kabinetu a 57% švédskeho, je ženského pohlavia. Podľa posledného „Global Gender Gap Index“ ukazovateľa, ktorý udáva mieru nerovnosti medzi pohlaviami v jednotlivých krajinách, zostaveného Svetovým ekonomickým fórom, prvých päť miest patrí „Vikingom“: Island je na prvom mieste, nasledovaný

Fínskom, Nórskom, Švédskom a Dánskom. Tento región taktiež ako prvý zaviedol kvóty pre firemné predstavenstvá. Nórsko začalo tento trend a teraz požaduje od spoločností kótovaných na burzovom trhu, aby pridelili aspoň 40% kresiel v predstavenstve ženám. Island, Fínsko a niektoré iné európske krajiny zaviedli podobné požiadavky.

Ale takéto požiadavky zahŕňajú len kreslá v predstavenstvách a len v kótovaných firmách. Ak navštívite sídlo typickej severskej firmy, tak spozorujete niečo nápadné medzi stolmi a moderným nábytkom: senior manažéri sú stále väčšinou muži a väčšina žien sú účtovníčky. Rovnostársky plameň, ktorý horí tak jasne na dne spoločnosti, prská na špičke biznisu. Svetové ekonomické fórum ohodnotilo Dánsko na 72. mieste z hľadiska rozdielov medzi pohlaviami medzi senior manažermi a zamestnancami. Je možné, že tam bude sedieť viac žien za stolom, ale človek, ktorý to celé riadi, je najčastejšie muž: v roku 2013 len 6% z kótovaných nórskeho firiem malo generálnu riaditeľku, čo je ale

len mierne lepšie ako 5% amerických firiem so ženami – riaditeľkami, na zozname Fortune 500.

Mnoho sa diskutuje o tom, prečo sa „víkingským“ ženám nepodarilo rozbiť sklenený strop. Ľavica usudzuje, že stále doplácajú na nevedomé predsudky. Pravica tvrdí, že je to rozhodnutím jednotlivých žien dať prednosť svojim deťom. Severanom možno ťažko vyčítať, že míňajú príliš málo peňazí na deti: ako podiel HDP, ich verejné výdavky na detskú starostlivosť sú 7 až 9 krát väčšie ako americké (kde tento podiel je žalostných 0,1%). Medzi poskytovaním rovnosti príležitostí a zabezpečovaním rovnosti výsledkov nie je ale jednoduché spojenie.

Je ale možné, že štedrá sociálna politika zlyháva. Analýzy Niny Smith, ekonómky z Aarhus univerzity v Dánsku a mnohí ďalší uvádzajú dva prípady. Prvý, škandinávске ženy môžu trpieť nižšími príjmami neskôr počas svojej kariéry, pretože štedré materské príspevky ich motivujú zostať dlhšie doma s deťmi. Za ten čas muži získavajú hodnotné kariérne skúsenosti. Druhý prípad, ak sa ženy snažia sa o kariérny rast v severských krajinách, ťažšie si zadovážia pomoc v domácnosti, pretože je spojená s vysokým daňovým zaťažením. A následne, ak domáce práce nemôžu byť delegované na osobu, ktorá vykonáva pomoc v domácnosti, ženy sú neustále zaťažované časovo neflexibilnými domácimi prácami. Ako napríklad brániť deti do a zo školy, oproti čomu muži robia „svoje“ domáce práce cez víkend. Zamestnávateľia vo verejnom sektore viac inklinujú k tomu, aby svojim zamestnankyniam poskytovali pre matky prijateľnejšie pracovné časy, dostatok rodinnej dovolenky atď., a majú väčší podiel žien vo vedení ako

súkromný sektor. Štruktúra miezd v tomto sektore je ale viac stlačená, ako v prevažne mužsky vedenom súkromnom sektore.

Vo všeobecnosti môže politika znižujúca rozdiely medzi pohlaviami pre väčšinu pracovníkov, zvyšovať nerovnosť v horných úrovniach riadenia. Pani Smithová odhaduje, že v Dánsku a Švédsku rozdiel medzi mužmi a ženami na hornom konci platovej stupnice dokonca vzrástol v posledných desaťročiach. Zástancovia kvót v predstavenstve argumentujú tým, že sú vhodnou reakciou na zlyhanie rovnakých príležitostí: dosadzovaním žien do kresiel predstavenstiev na príkaz sa rozbiť siete „starých chlapcov“ a vytvoria sa siete „starých dievčat“. Iste, táto politika zmenila správne rady v nórskejších spoločnostiach: ženy – riaditeľky, zavreli platovú medzeru voči riaditeľom a ich počty vzrástli. Ale, ak sa pozrieme za tieto „zlaté sukne“ uvidíme, že je to komplexnejšia záležitosť. Keď boli zavedené kvóty, spoločnosti opustili akciové trhy: počet nórskejších firiem na akciovom trhu sa znížil z 563 v roku 2003 na 179 v 2008.

A dokonca medzi tými firmami, ktoré zostali na akciovom trhu, 6% podiel riaditeľiek v roku 2013 v Nórsku, je zlepšením oproti 2% podielu v roku 2001. Tento podiel však v tom istom období nenarástol viac ako v Dánsku, ktoré žiadne kvóty nemá.

Navyše, v prvej serióznej štúdii nórskejších reforiem, Marianne Bertrand z podnikateľskej školy univerzity Booth v Chicagu a jej traja kolegovia došli k záveru, že: „nie je žiaden dôkaz, že by tieto zisky na samom vrchu presakovali nižšie“. Neurobili nič pre kariérne vyhliadky vysoko kvalifikovaných žien, ktoré sú pod úrovňou predstavenstiev. Nepomohli znížiť rozdiely medzi pohlaviami v príjmoch čerstvých ekonomických absolventov. Neurobili tiež nič pre to, aby podporili mladé ženy k navštevovaniu ekonomických škôl.

Príliš nejasné, alebo príliš normatívne

Dva hlavné spôsoby, ako rozvíjať obchodné kariéry žien, ktoré boli zatiaľ odskúšané – sociálne politiky podporujúce ženy a kvóty v predstavenstvách – trpia protikladnými problémami. Prvý je príliš nejasný: uľahčuje že-

nám život, ale nepodporuje ich klásť si vyššie ciele. Druhý je príliš normatívny, zabezpečuje garantované miesta pre vybranú skupinu pracovníkov v určitej oblasti, bez posilnenia kariérneho rastu žien vo všeobecnosti.

Avšak je toho oveľa viac, čo sa dá urobiť. Spoločnosti by mali zabezpečiť, aby mali dostatok žien medzi perspektívnymi pracovníkmi, vybraných pre náročné úlohy. Staršie ženy by mali brať svoju úlohu mentoriek vážne. Zamestnávateľia by mali podporovať a nie trestať otcov, ktorí idú na rodičovskú dovolenku a poskytnúť im flexibilný pracovný čas, aby mohli vodiť deti do školy. Výberové komisie by mali prestať dávať dôraz na kontinuitu služieb a trestať ženy, ktoré si berú pracovné prestávky, aby sa mohli starať o deti. Winston Churchill sa držal roky ďaleko od politiky, ale v 30tych rokoch, keď to Británia potrebovala ukázal, že má, to čo si líder vyžaduje.

Originál článku uverejnený na The Economist, 15.11.2014.

Pre INESS preložila Monika Olejárová.

Sťažnosť na video INESS z Rady pre reklamu

Dňa 30. októbra sme obdržali od Rady pre reklamu sťažnosť od fyzickej osoby na video Rómsky mýtus, ktorý je sprievodným kampaňovým videom k našej publikácii Rómovia a sociálne dávky.

Sťažnosť v plnom znení, ktorá označuje naše internetové video zverejnené na stránkach Fun Rádía za klamlivú a porovnávaciu reklamu a podľa ktorej používame vystupovanie detí na zneužívanie prirodzeného cítenia dospelých ľudí voči deťom, si môžete prečítať tu.

Stanovisko INESS k sťažnosti, ako sme ju poslali Rade pre reklamu dňa 3. novembra 2014:

1. Video Rómsky mýtus nie je TV spot ani rádiový spot a Fun Rádio ho na svojej stránke prebralo dobrovoľne, bez nášho vedomia a bez akejkoľvek odplaty. Týmto administrátorom internetovej stránky Fun rádía ďaku-

jeme za zdieľanie videa, ktorého úlohou je pomocou faktických čísiel a dát podkopať zažitý stereotyp o tom, že Rómovia sú závažným problémom slovenských verejných financií.

2. Video Rómsky mýtus nie je reklama. INESS ako nezisková organizácia zapísaná v registri občianskych združení Ministerstva vnútra SR dňa 2.12.2005 pod číslom spisu: VVS/1-900/90-27180 nie je podnikateľský subjekt, nepodniká a nepredáva tovary a služby.

Video Rómsky mýtus je edukatívne informačné video zverejnené na internetovej službe YouTube a je sprievodnou aktivitou k zverejneniu štúdie INESS Rómovia a sociálne dávky, ktorú sme novinárom a širokej verejnosti predstavili na tlačovej konferencii dňa 23. októbra 2014. Informačná kampaň k štúdii je umiestnená na vlastnej stránke

INESS na adrese www.iness.sk/mytus.

Plné znenie Stanoviska INESS si môžete [prečítať tu](#).

Arbitrážna komisia Rady pre reklamu prišla s rozhodnutím:

„Komisia posudzovala sťažnosť č. 92 (08-09) na svojom ostatnom zasadnutí a po posúdení všetkých relevantných podkladov hlasovaním dospela k záveru, že sťažnosť nie je opodstatnená. Video na YouTube: „Rómsky mýtus“, zadávateľa: Inštitút ekonomických a spoločenských analýz nie je v rozpore s ustanoveniami Kódexu.“

Rómsky mýtus víťazom pre Október

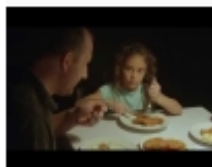
Video „Rómsky mýtus“, ktoré pripravil INESS v spolupráci s agentúrou Mayer/McCann Erickson, sa stalo online videom mesiaca Október v hlasovaní portálu Stratégie. Získalo najvyššie priemerné hodnotenie nielen

v kategórii Online videá, ale spomedzi všetkých 8 kategórií. Hlasovali dvaja odborníci z oblasti reklamy a štyria zástupcovia z oblasti zadávateľov.

Video vzniklo na podporu našej štúdie Ró-

movia a sociálne dávky. Všetko o projekte sa dozviete na stránke <http://iness.sk/mytus>.

Kategória: Online video

Rómsky mýtus
INESS
Mayer/McCann Erickson

AGENTÚRY

6.33	-	8.00	7.17
------	---	------	------

ZADÁVATELIA

8.33	8.67	6.00	6.67	7.42
------	------	------	------	------

Vláda schválila

131 – 135 Rokovanie vlády SR

Koncepcia rozvoja potravinárskeho priemyslu 2014 - 2020 (5.11.2014) – Celkovo sa počíta s finančným objemom vo výške 200 mil. eur cez Program rozvoja vidieka 2014 – 2020. Predpokladá sa možnosť podpory aj cez operačný program výskum a inovácie v celkovej sume 70 mil. eur. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude negatívny, v roku 2015 vo výške 4 736 791 eur, v roku 2016 vo výške 8 725 062 eur a v roku 2017 vo výške 10 400 122 eur.

Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon NR SR o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov SR (5.11.2014) – Cieľom návrhu je dosiahnuť stav, aby poslanec NR SR, ktorý vykonáva funkciu poslanca a inú funkciu vo verejnej správe, dostával v plnej výške len plat poslanca a za výkon každej ďalšej funkcie plat najviac v sume minimálnej mzdy. Navrhovaná právna úprava sa má vzťahovať aj na poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude pozitívny.

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon NR SR o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, zákon o vojenských obvodoch a zákon o organizácii štátnej správy (5.11.2014) – Cieľom návrhu je vytvorenie podkladu na vydávanie reštitučných rozhodnutí. Na zabezpečenie registrov obnovenej evidencie pozemkov a návrhu harmonogramu katastrálnych území v bývalom Vojenskom obvode Javorina rezort pôdohospodárstva vyčlenil celkom sumu 800 000 eur, z toho v roku 2015 500 000 eur a v roku 2016 300 000 eur.

Analýza sociálno-ekonomickej situácie okresov Prešov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti (12.11.2014) – Vláda vyčlenila finančné prostriedky vo výške 2 200 000 eur na aktivity zlepšujúce sociálno – ekonomickú situáciu okresov Prešov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov.

Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku (20.11.2014) – Cieľom je podporiť preventívne opatrenia pred negatívnymi dôsledkami prírodných katastrof a nepriaznivých zrážkových pomerov na potenciál poľnohospodárskej výroby. Všetky opatrenia budú financované z fondových prostriedkov EÚ za spolufinancovania žiadateľov o nenávratné finančné príspevky. Predpokladá sa negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, v roku 2015 vo výške 5 751 472 eur, v roku 2016 vo výške 5 650 008 eur a v roku 2017 vo výške 7 648 515 eur.

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon o zdravotnom poistení, zákon o poisťovníctve a zákon o dani z príjmov (20.11.2014) – Návrh zavádza odpočítateľnú položku pre

nízkoprijímajúcich zamestnancov. Na odvodovú úľavu budú mať nárok, tí zamestnanci, ktorí zarobia menej ako 570 eur mesačne. Odvodová odpočítateľná položka bude v rovnakej výške ako budúročná minimálna mzda čiže 380 eur mesačne, respektíve 4 560 eur ročne. Opatrenie sa pozitívne dotkne viac ako 600-tisíc ľudí. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude negatívny, v roku 2015 vo výške 143 525 605 eur, v roku 2016 vo výške 146 044 716 eur a v roku 2017 vo výške 134 691 577 eur.

Návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb (20.11.2014) – Nový systém priamych platieb bude tvorený viaczožkovým systémom podpôr, pričom základnou oddelenou platbou ostáva jednotná platba na plochu. Ďalšími oddelenými platbami sú platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie a platba pre mladého poľnohospodára. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude negatívny, v roku 2015 vo výške 3 185 024 eur, v roku 2016 vo výške 3 179 000 eur a v roku 2017 vo výške 3 158 000 eur.

Návrh na poskytnutie návratnej finančnej výpomoci Agentúre pre núdzové zásoby ropu a ropných výrobkov (20.11.2014) – Návrh Zmluvy predpokladá finančnú výpomoc na obdobie desiatich rokov, pričom istina tejto finančnej výpomoci môže byť Agentúrou splatená na konci tohto obdobia, alebo predčasne bez sankčných poplatkov formou započítania hodnôt aktív SR a Agentúry viazucich sa k núdzovým zásobám. Finančné prostriedky v sume 520 mil. eur budú poskytnuté zo štátnych finančných aktív, v danom prípade dôjde len k zmene formy aktíva, a to z peňažnej formy na pohľadávku.

Návrh na doplnenie uznesenia vlády SR z 22.októbra 2014 k Návrhu na realizáciu opatrení finančného, ekonomického a sociálneho balíčka vlády v železničnej osobnej doprave (20.11.2014) – Navrhuje sa, aby schválené opatrenia v železničnej osobnej doprave sa v plnom rozsahu vzťahovali aj na poberateľov vdovských výsluhových dôchodkov, vdoveckých výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude negatívny.

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z 3. aktualizovaného znenia Schengenského akčného plánu SR za obdobie od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2014 a 4. aktualizované znenie Schengenského akčného plánu SR (26.11.2014) – Plánuje sa investovať 1 642 713,60 eur na údržbu a rozvoj národného schengenského informačného systé-

mu druhej generácie. Ďalej bude potrebné zabezpečiť 750 000 eur na technickú a legislatívnu implementáciu systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov. Okrem toho sa v roku 2015 predpokladajú prostriedky z Fondu pre vonkajšie hranice vo výške 482 400 eur pre účely dobudovania detekčného systému na posilnenie a zlepšenie účinnosti centralizovaného informačného systému EBAS v severnom úseku hranice SR s Ukrajinou.

Koncepcia podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov (26.11.2014) – Cieľom tejto koncepcie je podporiť diverzitu štruktúry poľnohospodárskych podnikov a zvýšiť životaschopnosť malých, mladých a rodinných fariem. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy bude negatívny, v roku 2015 vo výške 22 268 655 eur, v roku 2016 vo výške 24 965 231 eur a v roku 2017 vo výške 23 509 180 eur.

Medzirezortný program 06 E - Podpora obrany štátu na roky 2015 až 2020 (26.11.2014) – Cieľom programu je udržanie požadovaného stupňa pripravenosti objektov a priestorov na príjem, podporu a nasadenie síl NATO/EÚ, zdokonaľovanie a udržiavanie technologickej úrovne komunikačných a informačných systémov a ich bezpečnosti na čo sa v rámci rozpočtu verejnej správy naplánovali výdavky v roku 2015 vo výške 3 366 909 eur, v roku 2016 vo výške 3 315 409 eur, v roku 2017 vo výške 3 326 409 eur a v roku 2018 vo výške 4 768 653 eur.

Návrh na zrušenie úlohy č. 4 z mesiaca máj Plánu práce Bezpečnostnej rady SR na rok 2014 a úlohy č. 5 z mesiaca júl Plánu práce vlády SR na rok 2014 (26.11.2014) – Cieľom je ponechanie platov a paušálnych náhrad niektorých ústavných činiteľov SR v roku 2015 na rovnakej úrovni ako im patrili v roku 2014, čo bude mať pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy vo výške 14,1 mil. eur.

Návrh integračného zámeru ITMS2014+ (26.11.2014) – Návrh integračného zámeru ITMS 2014+ má za cieľ v termíne do 31. 12. 2015 zabezpečiť elektronickú výmenu dokladov a informácií medzi prijímateľmi a riadiacim orgánom, certifikačným orgánom, orgánom auditu a sprostredkovateľskými orgánmi podľa požiadaviek princípov e-Kohézie a požiadaviek zákona o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci. Celkový vplyv na rozpočet verejnej správy však v súčasnosti nie je možné vyčíslieť.

Verejné konzultácie k EÚ SME opatreniam

INESS pravidelne prispieva k verejným konzultáciám a pripomienkovaniu rôznych európskych iniciatív, stratégií a návrhov. Aktuálne sme poslali pripomienky k prebiehajúcej tvorbe politík na celoeurópsku podporu malých a stredných podnikov (SME).

EÚ si uvedomuje, malé a stredné podniky majú menej kapacít na zápas s regulačnou záťažou, ktorá na podnikateľov dopadá. Preto vytvorila návrh rôznych nových, či posilnenie existujúcich iniciatív a mechanizmov, ktorých cieľom je podporiť rozvoj SME.

INESS vo svojich pripomienkach vyjadril názor, že prvoradé by mali byť vždy kroky na od-

stránenie, či oslabenie byrokratickej záťaže. Proaktívne opatrenia, ako vytváranie a posilňovanie rôznych sietí, centier a vytváranie národných stratégií (ktorých je navrhnutých pomerne značné množstvo) by mali prichádzať až potom, ak vôbec.

Podklady k opatreniam nájdete tu. Vyjadriť svoje názory (či už ako fyzická osoba, firma, alebo inštitúcia) môžete do 15.12.2014 tu.

Odpovede INESS nájdete tu.

Euro Bill

V rámci nášho projektu Euro Kríza, ktorý sa venuje informovaniu o finančnej a dlhovej kríze v eurozóne, už dlhšie funguje nástroj Účet za euro. Ten poskytuje dáta o slovenskom finančnom podiele na záchrane eurozóny.

V najnovšom nástroji Euro Bill si teraz môžete vyhľadať rovnaké dáta pre každú členskú krajinu eurozóny. Dozviete sa, aký je podiel krajiny na dlhopisoch nakúpených ECB, alebo aké sú záruky poskytnuté cez dočasný či trvalý euroval.

Dáta pravidelne obnovujeme. Euro Bill nájdete (v angličtine) na adrese <http://euro-kriza.sk/euro-bill/>. Za technickú pomoc pri vytvorení tohto nástroja ďakujeme spoločnosti Anasoft.

Oranžová obálka v parlamente

Radovan Ďurana z INESS a Peter Goliaš z INEKO sa 29.10.2014 stretli s nevládnymi členmi sociálneho výboru Národnej rady SR, aby prezentovali svoj návrh na zavedenie tzv. Oranžovej obálky na Slovensku.

Tá by mala priniesť pracujúcim už počas

života dostatok informácií o ich predpokladaných dôchodkových nárokoch. Poslanci ocenili predložený návrh so zámerom ho v blízkej dobe prezentovať Národnej rade SR.

INESS prednášal veľvyslanectvám

Radovan Ďurana prezentoval svoj pohľad na stav ekonomiky SR a fiškálne plány vlády na stretnutí veľvyslancovej a ekonomických zástupcov veľvyslanectiev. Stretnutie sa uskutočnilo 5.11.2014 v priestoroch fínskej ambasády.

Súčasťou prezentácie bolo aj predstavenie najnovšej publikácie Rómovia a sociálne dávky a anglickej verzie stránky venovej Rómskemu mýtu.

INESS v Čiernej Hore

Analytik Martin Vlachynský sa 20-21.11.2014 v Podgorici zúčastnil stretnutia pracovnej skupiny venovanej prístupovej kapitole Konkurencia.

V troch prednáškach sa so skupinou miestnych expertov, zložených z pracovníkov ministerstiev, samosprávy a tretieho sektora, podelil o prístupové, ale aj aktuálne skúsenosti Slovenska so štátnou pomocou. Špeciálnou

témou bola fiškálna štátna pomoc.

Pri tejto príležitosti spomenul aj výsledky minuloročnej štúdie Investičné stimuly.

Cena štátu na severe Slovenska

Ján Dinga prednášal o Cene štátu a mýtoch vo verejných financiách v dňoch 6. a 7. novembra na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Žiline, Spojenej škole v Kysuckom Novom Meste a Gymnáziu J.M. Hurbana v Čadci.

Prednášky si vypočulo dokopy 180 študentov a učiteľov. Prišlo aj na postavenie Rómov v rámci verejných financií, či témy ako minimálna mzda a zlepšenie podnikateľského prostredia.

Ak máte záujem o prednášku Cena štátu alebo Rómsky mýtus na vašej strednej alebo vysokej škole, ozvite sa nám na jana.kostovcakova@iness.sk

Cena štátu v Prievidzi, OA v Nitre a EUBA

Ján Dinga prednášal dňa 18.11.2014 na Obchodnej akadémii a Strednej odbornej škole v Prievidzi o Cene štátu a mýtoch vo verejných financiách.

Prednáška pre vyše 70 študentov a učiteľov sa dotkla nielen verejných financií a plytvania, ale aj otázky postavenia Rómov v tomto systéme.

Ján Dinga prednášal dňa 26.11.2014 na Obchodnej akadémii v Nitre o Cene štátu a mýtoch vo verejných financiách.

Prednášky sa zúčastnilo dokopy 50 študentov a učiteľov. V diskusii sa pýtali na trh práce či postavenie Rómov vo verejných financiách.

Radovan Ďurana prednášal na Národohospodárskej fakulte EUBA 13.11.2014 o aspektoch slovenskej ekonomiky a verejných financiách. Témou diskusie bola aj podpora rómskych komunít. Prednášky sa zúčastnilo takmer 100 študentov.

Tlačová konferencia Správni kandidáti

Richard Ďurana z INESS sa dňa 25. novembra 2014 zúčastnil na tlačovej konferencii k vyhodnoteniu predvolebnej fázy iniciatívy Správni kandidáti, ktorú zorganizoval SGI a na ktorej sa zúčastnili aj ďalšie partnerské organizácie.

960 kandidátov v novembrových komunálnych voľbách sa stalo správnymi kandidátmi, t.j. zaviazali sa presadzovať opatrenia na vytvorenie efektívnych a otvorených samospráv.

38 % z nich získalo od voličov poslanecký mandát, štyria z nich sa stali primátormi krajských miest.

INESS prispel k iniciatíve v oblasti informovania o hospodárení samosprávy nástrojom, pomocou ktorého sa dá jednoducho pripraviť bloček Účet za služby obce/mesta. Tento bloček je jednoduchý a zrozumiteľný nástroj, ako komunikovať zložitý a pre bežného človeka neprehľadný rozpočet.

Počas nasledujúcich 12 mesiacov budú zvolení správni kandidáti pod drobnohľadom odborníkov dohliadajúcich na dodržiavanie záväzkov, ku ktorým sa zaviazali.

Diskusia o Rómoch a sociálnych dávkach

Ján Dinga z INESS sa dňa 5.11.2014 zúčastnil diskusie o Rómoch a sociálnych dávkach, ktorú organizovala strana SaS v Liberálnom dome.

Súčasťou diskusie bola prezentácia metódy štúdie Rómovia a sociálne dávky, ako aj výsledkov štúdie. Spoludiskutujúcimi boli po-

slankyňa NR SR Lucia Nicholsonová a Ivan Juráš, ktorí sa v strane SaS zaoberajú rómskou problematikou.

Takmer trojhodinová diskusia sa sústredila najmä na vyvrátenie mýtu, že Rómovia sú vysokou záťažou pre verejné financie.

Prednáška Rómsky mýtus na UKF v Nitre

Ján Dinga z INESS prednášal o publikácii Rómovia a sociálne dávky dňa 26.11.2014 na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Prednášky sa zúčastnilo asi 100 študentov a pedagógov nielen z Ústavu romologických štúdií UKF. Analytik INESS Ján Dinga prezen-

toval metodiku štúdie a jej výsledky.

V diskusii prišlo na možné riešenia situácie Rómov na trhu práce - regionalizácia minimálnej mzdy či zrušenie odvodov pre nízko-príjmových zamestnancov.

INESS vo Viedni na prípravách FMRS 2015

Richard Ďurana z INESS sa v dňoch 23-24. novembra zúčastnil na stretnutí Leaders get-together vo Viedni, ktoré organizoval rakúsky Austrian Economic Center.

Viac ako 30 zástupcov z 30 krajín plánovali budúcoročnú Free Market Road Show - turné medzinárodných konferencií v 36 mes-

tách Európy na tému Ako oživiť hospodársky rast a podnikanie. Konferencia FMRS 2015 sa v Bratislave uskutoční 14. apríla 2015. Podrobnosti a informácie o potvrdených rečníkoch budeme postupne zverejňovať na našej stránke aj na sociálnych sieťach.

Pro/Anti Market

PRO MARKET

Železnice pod tlakom trhu

Dobytčáky, koženkové vagóny, štátny molochoch ... Osobný železničný dopravca nebol u verejnosti nikdy príliš obľúbený a aktuálna vládna akcia „vlaký zadarmo“ železničné PR bohvieako nevylepšila.

Rôznej kritike politiky osobnej železničnej dopravy sme sa venovali napríklad v článku Drahé vlaký zadarmo, či v policy note Ako znižovať výdavky v oblasti: Podpora osobnej železničnej dopravy. Na vydýchnutie ponúkame drobnú pochvalu. ZSSK avizovali, že v komerčných* IC vlakoch zavedú variabilnú cenovú politiku, alebo tzv. yield management. To znamená, že cena (internetového) lístka nebude pevne daná, ale bude kolísať podľa dopytu po konkrétnom spoji. Na podobný systém sme zvyknutí najmä pri aerolíniách, ale je stále bežnejší aj vo vlakovej doprave.

Je to veľmi pekná ukážka toho, ako by systém železničnej dopravy mohol vyzeráť, keby – keby štát už dávno pustil na koľajnici konkurenciu, keby prestal nakupovať výkony a používať tarifné oceňovanie, keby nepoužíval ZSSK ako sociálny podnik, keby sa nepoužívali stovky miliónov na rýchlejšie trate (po ktorých sa budú ešte roky kotúľať rozhrkané vláčiky), keby sa neudržiavali pri živote dávno mŕtve lokálky...

Možno sa vďaka konkurencii dožijeme v budúcnosti aj toho, že sa ľubovoľné lístky budú

dať kupovať aj v automatických kioskoch, že nebude pri online lístkoch treba občiansky preukaz, alebo že pasažieri nebudú tráviť vo vlaku stojacom 40 minút 500 metrov pred stanicou bez jedinej informácie o tom, čo sa deje.

*IC vlaký sú prevádzkované ako nedotované, ale keďže samotné ZSSK má väčšinu príjmov z dotácií, je ťažko vyhnúť sa krížovým dotáciám vnútri firmy...

ANTI MARKET

Ilegálna žltá

Pätnásťročnému Tommiemu Roseovi zo Salfordu v Anglicku hrozí vylúčenie zo školy. Dôvodom je nosenie zakázaných predmetov a prevádzkovanie čierneho trhu v škole.

Nože, drogy, alkohol? Nie, vôbec nie - sladkosti. Táto škola, podobne ako mnohé ďalšie v Anglicku má prísnu politiku proti sladkostiam. Šibal Tommy to využil a vybudoval na tom svoje impérium.

Sladkosti v školách dealuje od dvanástich rokov (z predošlej ho vyhodili) a na konci zarábala zhruba 14 000 libier ročne. Zamestnával dokonca dvoch spolužiakov, ktorí mu z biznisom pomáhali. Škola sa nakoniec jeho start-up podarilo zlomiť. Aj tak sa mu to vyplatilo. Tommy peniaze vkladal do trustu, ktorý má zaplatiť jeho štúdium na univerzite a už obdržal aj niekoľko zaujímavých pracovných ponúk.

Absurdné príbehy zo zahraničia sa neraz po-

merne rýchlo premenia na realitu aj u nás doma. Nemyslím teraz mladých úspešných podnikateľov, ale zákaz sladkostí v školách.

Za mojich mladých čias sme chodili do bufetu na Žltú. Bol (a v dobrých pohostinstvách stále je) to sífón s cukrom, kyselinou citrónovou a žltým farbivom. Nijak zvlášť príjemné pitie, ale o to príjemnejší rituál, rozrúšajúci šed' každodennej výuky. Dnes sa takéto činnosti z vôle politika posúvajú do ilegality. Politik či úradník vedie lepšie ako deti, či ich rodičia, čo je správne. Čo na tom, že pred štvrtstoročím nás krmili fluoridovými tabletami pred obedom (a na obed nám naservirovali lekvárové buchty) a dnes na zubných pastách svieti varovanie pred jeho toxicitou. Dobro je premenlivé.

Potlačiť ľudské túžby úradníckym rozhodnutím je smiešne. Jediné, čo sa tým dá potlačiť, je porozumenie, že príčiny majú následky a že zodpovednosť nad svojim životom a svojimi činmi by mala začínať u samého seba, v prípade detí u rodičov.

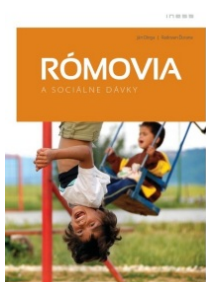
INESS Publikácie & Policy Notes

Publikácia s názvom **Atómová hrozba** a podtitulom *Prehnané podnikateľské sebavedomie slovenskej vlády a poskytnuté štátne garancie môžu vyjsť slovenských spotrebiteľov drah* sa venuje sa ekonomickým dopadom plánovanej výstavby Nového jadrového zdroja v Jaslovských Bohuniciach na spotrebiteľov elektriny.

Odvaha na nové sociálne služby predstavuje alternatívny pohľad na poskytovanie sociálnych služieb oproti súčasnej štátom financovanej schéme podpory inštitucionálnej starostlivosti. Publikácia popisuje príčiny a dôvody, prečo starostlivosť poskytovaná v rámci prirodzených komunit je nielen hodnotnejšia z pohľadu prijímateľov týchto služieb, ale v konečnom dôsledku aj lacnejšia pre daňového poplatníka.

Publikácia **Rómovia a sociálne dávky** vyvracia rozšírené presvedčenie o tom, že pracujúca majorita žije zo svojich daní najmä mnohopočetné rómske rodiny poberajúce sociálne dávky. Publikácia detailne rozoberá smerovanie rôznych sociálnych dávok v spoločnosti. Súčasťou je aj webová stránka iness.sk/mytus.

Minimálna mzda – účinný nástroj na zvyšovanie nezamestnanosti. Cieľom zvyšovania minimálnej mzdy je znižovanie chudoby a zvyšovanie sociálneho štandardu pracujúcich. INESS pri tejto príležitosti vypracoval publikáciu *Minimálna mzda – účinný nástroj zvyšovania nezamestnanosti*, ktorá sa zaoberá závermi dlhodobého výskumu vplyvu minimálnej mzdy na trh práce, rovnako ako analýzou slovenských dát.

Monitoring čerpania štrukturálnych fondov v sociálnej oblasti v období 2007-2011 s podtitulom *Nákladné zvyšovanie počtu nových lôžok a zariadení, izolácia klientov od komunit pretrvávajú.* Autori v tejto publikácii pripravili rozsiahlu analýzu využívania štrukturálnych fondov na sociálnu oblasť, identifikovali kľúčové problémy a navrhli možné cesty ich zlepšenia.

INESS Policy Note 1/2013 Investičné stimuly

Venovaný problematike investičných stimulov na Slovensku. Dozvieme sa zaujímavé štatistiky a zhodnotenie efektivity. Záver patrí trom alternatívnym reformám súčasnej politiky poskytovania investičných stimulov.

INESS Policy Note 5/2012 Nižšími odvodmi za vyššiu zamestnanosť

Jednou z najväčších prekážok vytvárania nových pracovných miest na Slovensku je vysoká miera odvodového zaťaženia. Zlepšenie situácie by mohlo priniesť zníženie odvodového zaťaženia nízkoprijmovým skupinám podľa návrhu opísaného v tomto INESS Policy Note. Návrh by podporil vznik tisícov pracovných miest a zníženie odvodov by pocítili státisíce zamestnancov.

INESS Policy Note 4/2012 Ako znížiť výdavky v oblasti: Podpora osobnej železničnej dopravy

Zameraný na možnosti šetrenia verejných zdrojov. Dozvieme sa v ňom, na ktorých tratiach by bolo pre štát výhodnejšie poslať taxíky miesto vlakov a aká je potenciálna úspora v prípade ďalšieho rušenia tratí.

INESS Policy Note 3/2012 Penzijný systém, kam SMERuješ?

Reforma dôchodkového systému bude vytvárať v dohľadnej budúcnosti obrovské schodky. Vplyvom reformy klesnú dôchodky dnes ešte pracujúcim státisícim ľuďom mesačne o desiatky až stovky eur. Táto reforma nebola posledná, treba sa pripraviť na ďalšie znižovanie dôchodkov. Penzijný systém by mal byť prehodnotený od základov, parametrické zmeny nestačia.

INESS Knihy

MARTIN ŠTEFANKO: EKONÓMIA SLOBODY

E-kniha popisuje základné myšlienky rakúskej školy ekonómie a ich aplikácie. Rakúska škola dávno pred kolapsom komunizmu popisala problémy socialistického ekonomického plánovania a jej dnešní predstavitelia úspešne predpovedali finančnú krízu.

JURAJ KARPIŠ: EKONOMICKÝ VÝZNAM ZLATA AKO KOMODITY S MONETÁRNYM DOPYTOM

Prečo rástla cena zlata posledné desaťročie? Možno považovať zlato za peniaze? Je zlato v bubline? Odpovede aj na tieto otázky hľadáme v publikácii *Ekonomický význam zlata ako komodity s monetárnym dopytom*.

PHILIPP BAGUS: TRAGÉDIA EURA

Politický projekt euro má vážne problémy. Zdá sa, že Friedmanova kliatba sa začala naplňať. Best-seller nemeckého ekonóma Philippa Bagusa v slovenskom vydaní TRIM Broker a INESS.

Všetky publikácie a Policy Notes si môžete zdarma stiahnuť na stránke iness.sk v sekcii Publikácie.

Knihy je možné zakúpiť osobne v kancelárii INESS (okrem e-knží) alebo na dobierku objednávkou cez [sekcii Knihy](http://iness.sk) na stránke iness.sk.